

КОУЧИНГ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТА

Якість підготовки сучасних фахівців у системі вищої освіти обумовлюється характером протікання інноваційних процесів і визначається особливостями нововведень та інноваційним потенціалом викладацького колективу. У сучасному світі суттєво змінюється роль і місце викладача в освітньому процесі: від транслятора знань він стає проектувальником індивідуальної траєкторії інтелектуального й особистісного розвитку студентів. У зв'язку з цим особливу увагу привертає коучинг як ефективна, апробована на практиці система розвиваючої взаємодії.

Не дивлячись на те, що коучинг як теорія, технологія та система навчання охопила багато сторін життєдіяльності суспільства (спорт, бізнес, менеджмент, лайф-коучинг), у системі освіти цей підхід є досить мало вивченим.

Існують декілька підходів до визначення поняття «коучингу» (у перекладі з англ. «coaching» означає наставництво, тренерство). У широкому сенсі коучинг – це така форма консультативної підтримки, яка допомагає людині досягати значимих для неї цілей в оптимальний час шляхом мобілізації внутрішнього потенціалу, розвитку необхідних здібностей і формування нових навичок. У більш вузькому значенні коучинг – це процес виявлення цілей людини і вироблення оптимальних шляхів їх досягнення [1].

Місія коучингу в освіті полягає у підтримці розвитку особистості учасників освітнього процесу, досягненні найкращих результатів у процесі професійної підготовки. Вона як ніколи співзвучна із викликами, що постали сьогодні перед вищою школою. Коучинг у контексті взаємодії зі студентами - це співробітництво суб'єктів освітнього процесу, що спрямоване на активізацію

навичок, умінь, потенціалу та креативності, якими вже володіє студент з метою досягнення високих результатів [2, с. 11] у процесі оволодіння професією, це стратегія проактивності особистості, «сміливість діяти».

На відміну від традиційних методик викладання, коучинговий підхід не змушує йти за викладачем, переймати його знання та досвід, а, навпаки, допомагає студентам розкривати свої особисті здібності і можливості, розкривати внутрішні ресурси для розвитку власної особистості, виховує готовність до змін. Дана технологія виступає як резерв підвищення професійної та особистої компетентності людини не лише в рамках вишу, а і на протязі всього життя, стимулюючи до безперервної освіти.

С.М. Романова [3, с. 84] виділяє наступні принципи, якими керується коуч в процесі міжособистісної взаємодії:

1. Принцип усвідомлення і відповідальності. Важливо перейти від мотивації «уникання невдач» до мотивації «досягнення успіху». Сприяючи самосвідомості студента, коуч допомагає йому більшою мірою зрозуміти самого себе, сформулювати важливі цілі, заохочує саморозвиток студента, наділяє студента відповідальністю.

2. Принцип єдності і взаємодії передбачає, що позитивні результати в одній сфері діяльності приводять до досягнень в інших.

3. Принцип гнучкості. Формування гнучкості мислення, усвідомлення стереотипів і алгоритмів своєї поведінки.

4. Принцип партнерства передбачає комунікативне співробітництво. Коучинг спрямований на формування партнерських стосунків між коучем і студентами.

5. Принцип ієрархічності розвитку. За висловленням Альберта Ейнштейна, найбільш важливі проблеми, з якими ми стикаємося, не можуть бути вирішені на тому ж рівні мислення, на якому ми були, коли їх створювали.

Використовуючи вказані принципи у своїй діяльності, викладач допомагає студентам набути упевненості, самостійності, розвинути бажання

самовдосконалюватися і розвиватися, бути цілеспрямованими і самодостатніми.

Викладач-коуч не радить, не вчить, не консультує в традиційному розумінні цих понять. В основі коуч-підходу лежить уміння викладача формулювати важливі потужні запитання, які сприяють визначенню потреб і сподівань студентів, стимулюють мислення, змушують мобілізувати попередні знання і досвід, розкрити потенціал [4, с.101]. У процесі пошуку відповідей на поставлені йому запитання студент використовує свої особистісні можливості, шукає і знаходить найкраще рішення. Звідси мета даної технології – допомогти студенту самостійно знайти спосіб вирішення проблеми, реалізовувати свій потенціал, а не вирішувати за нього чи показувати шлях і механізм її вирішення.

Реалізація коучингового підходу в системі вищої професійної освіти створює новий методологічний підхід до проектування освітніх систем сучасної вищої школи, до забезпечення зростання якості освітніх послуг. Коучинг передбачає виведення взаємин між викладачем і студентом на якісно новий рівень міжособистісної взаємодії на основі зацікавленості та співпраці [2, с. 13].

Отже, викладання у стилі коучинг – це ефективна технологія освітнього процесу, побудована на мотивуючій взаємодії викладача-коуча зі студентами, направлена на розкриття потенційних можливостей особистісного розвитку індивіда, що закладає фундамент для формування нової генерації майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Зырянова Н. М. Коучинг в обучении подростков / Н. М. Зырянова // Вестник практической психологии образования. – 2004. – №1. – С. 46–49.
2. Білоусова Н.М. Активізація пізнавальної активності студентів внз на основі коучинг-технології / Н.М. Білоусова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка. Серія: психологічні науки. – 2015. - №128. – С. 10-14.
3. Романова С. М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті / С. М. Романова // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія. – 2010. - №3. – С. 83-86.
4. Горук Н.М. Коучинг як ефективна технологія формування самоосвітньої компетентності студентів / Н.М. Горук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2015. – № 11. – С. 99- 104.